ANUNȚURI

Întărire prin Maslu de obște de săptămâna aceasta

• Duminică 2 aprilie, de la ora 19, **părintele Lucian** va susține la Catedrala Veche **conferința** cu tema „Aspecte ale postului duhovnicesc, reflectate în prima săptămână a Triodului".

• Duminica trecută, în faptul serii, părinții noștri au răspuns invitației unor foști studenți și actuali preoți, de a sluji împreună și a ține un **cuvânt de învățătură** în parohiile acestora. Astfel, părintele Ștefan a fost în parohia Ignești, vorbind despre bucurie și întristare, iar părintele Lucian în parohia Firiteaz, unde a ținut un cuvânt despre temeiurile nou-testamentare ale preacinstirii Maicii Domnului.

• Dăm slavă lui Dumnezeu că a noua naștere a preotesei Ioana de la Cil s-a încheiat cu bine și pruncul **Haralambie** a văzut săptămâna aceasta lumina zilei.

• **Ecaterina-Parascheva**, al șaptelea copil al fraților Natanael și Ecaterina din Timișoara a primit ieri botezul. Sfintele ocrotitoare să-i mijlocească mântuirea!

• Cu bucurie am aflat că elevii Școlii Sf. Nicolae au avut rezultate foarte frumoase la **Olimpiada de Geografie**. Cei din clasa a –V-a s-au situat înaintea multor alți copii de la licee prestigioase, iar unul dintre ei a luat locul I.

ȘTIRI

Nori grei deasupra Lavrei Pecerska

• Luni, 3 aprilie, de la ora 17, în sala Liceului sportiv din Bujac va avea loc un **concert de pricesne și cântări bisericești** susținut de mai multe coruri din Arhiepiscopia Aradului. (sursa*: arhiepiscopiaaradului.ro*)

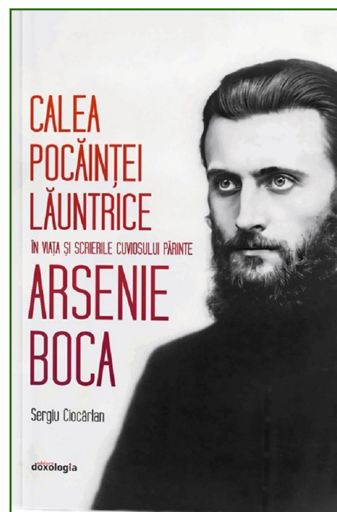
• Gala Buneivestiri din București a însemnat prima prezență pe scenă a grupului psaltic **Tronos Junior**, înființat acum 3 luni, la inițiativa Protopsaltului Arhid. Mihail Bucă, cu scopul declarat de a îmbogăți stranele bisericilor din Patriarhia Română cu psalți evlavioși și rugători. (sursa*: basilica.ro*)

• Ierarhul Iustin al Maramureșului a mers să vadă noul altar exterior de zid și stadiul lucrărilor la **Centrul Cultural Monahal „N. Steinhardt" de la Mănăstirea Rohia**. Centrul este o clădire pe 10 nivele, ce va cuprinde biblioteca mănăstirii, care cuprinde 5.000 de volume, sală de lectură, o sală de conferințe, sinodiconul mănăstirii, muzeul mănăstirii. (sursa: *basilica.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

SERGIU CIOCÂRLAN

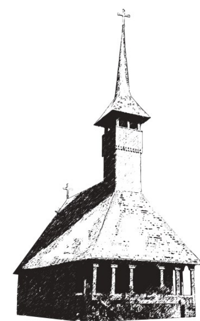
Calea pocăinței lăuntrice în viața și scrierile Cuviosului Părinte Arsenie Boca

Calea pocăinței lăuntrice în viața și scrierile Cuviosului Părinte Arsenie Boca este o lucrare de restituire a chipului autentic al unuia dintre marii isihaști ai Bisericii Ortodoxe Române și, în general, ai spiritualității răsăritene. Evenimentele la care face referire volumul sunt cele ale biografiei lăuntrice. Ele decupează teme prezente în scrierile Cuviosului, care fac înțeleasă întreaga sa învățătură, notele și însemnările sale reprezentând un adevărat jurnal de front pe calea sfintelor nevoințe ale desăvârșirii.

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor!

Numărul 12 (CXXV) 2 aprilie 2023

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

Sfinții săptămânii

D 2 - DUMINICA A V-A DIN POST (A SF. IOAN MARIA EGIPTEANCA); Sf. Cuv. Tit, făcătorul de minuni*;* **ULEI** *- Mărturisitorul George Manu (1961)*

L 3 - Sf. 8 Mucenici din Tomis; Sf. Cuv. Nichita Mărturisitorul; Sf. Cuv. Serafim de Virița

M 4 - Sf. Ier. Isidor de Sevilla; Sf. Cuv. Iosif, făcătorul de cântări; Sf. Cuv. Zosima, care a împărtășit-o pe Sf. Maria Egipteanca; Sf. Cuv. Gheorghe din Maleo

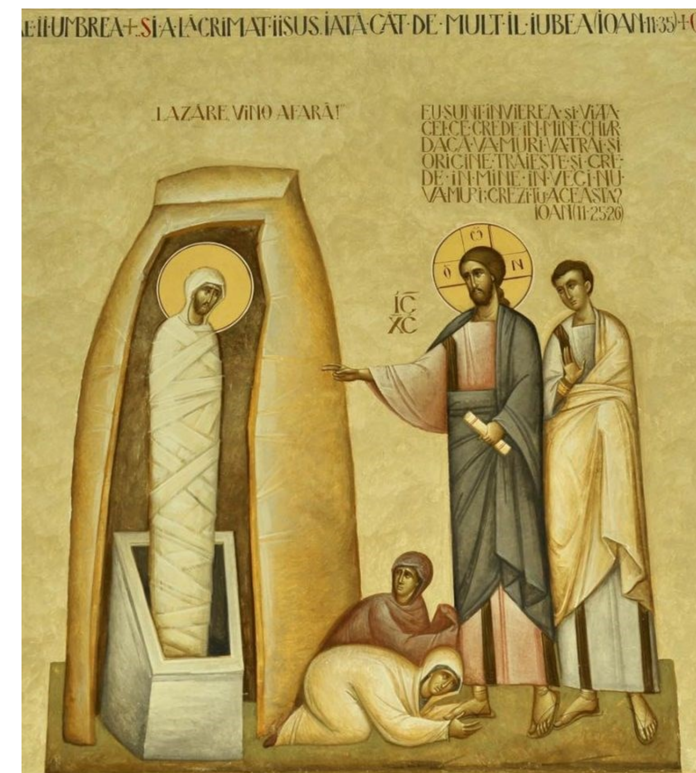
Mi 5 - Sf. Mc. Cladiu, Diodor, Victor, Victorin, Papia, Serapion și Nichifor; Sf. Mc. Teodul și Agatopod; Sf. Noi Mucenici: Vasile, Terapont și Trofim de la Optina; Sf. Cuv. Marcu de la Muntele Fracesc

J 6 - Sf. 33 de mucenici de Sirmium; Sf. Ier. Eutihie al Constantinopolului; Sf. Ier. Metodie, luminătorul slavilor; Sf. Cuv. Grigorie Sinaitul (Filocalia VII); Sf. Prinț Brychan din Țara Galilor (a avut 24 de copii, din care 10 sfinți)

V 7 - Sf. Mc. Caliopie; 200 mucenici din Sinope; Achilina cea nouă

S 8 - SÂMBĂTA SF. LAZĂR; Sf. Ap. Irodion, Agav, Ruf, Flegon, Asincrit și Hermas; **ICRE** *- Mărturisitorul pr. Crăciun Oprea (2012)*

Păr. Rafail Noica

LIMITELE încercărilor

> **„*Niciodată să nu uitați și să nu vă îndoiți de dragostea lui Dumnezeu.***

Părintele Sofronie mărturisea că lumea după primul război mondial n-a mai fost cum era înainte. Și el cunoștea lumea dinainte, la primul război mondial, la începutul lui, avea 18 ani, era un om în toată firea. Zicea: pacea care se simțea în lume, viața așezată, n-a mai fost de atunci. Și după al doilea război mondial a fost mai rău – Harul s-a ridicat dintr-acest fratricid mondial. Și într-o mare măsură Harul a părăsit lumea. Spunea un lucru cumplit: dacă cumva va veni un al treilea război mondial, credința pe pământ va fi cu neputință! Vă spun ca să știți încotro merg lucrurile și asta-i partea întâi - „Ține-ți mintea în iad!" – să fim realiști, dar… „Nu deznădăjdui!"

Mărturia Bisericii este că Hristos a cunoscut iadul cel mai adânc fiindcă El, ca om, ca fiul

lui Adam, a fost omul cu potențialul cel mai mare. Și potențialul cel mai mare e potențial în două direcții – și în sus, dar și în jos. Și atunci, cunoscând iadul cel mai adânc, nu este suflet care să nu poată fi mântuit de Hristos!

El Însuși a strigat: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?“ Din ce ne tâlcuia părintele Sofronie, înțeleg că acela e momentul unde **Iisus ca om a trăit realmente ce trăiește tot omul**. Nu Și -a permis nici să-l lase pe Ilie să Îl ia de pe cruce, nu Și-a permis nici cu dumnezeiasca putere – cu care putea să prefacă pietrele în pâini (și n-a făcut-o) -, nici acum nu și-a permis să Se dea jos de pe cruce. De ce? Fiindcă nici cel din stânga Lui, nici cel din dreapta Lui nu puteau să facă asta. Nici eu, nici tu dacă eram pe cruce n-am putea.

Și **a trăit real starea noastră omenească până la capăt. Asta este solidaritatea lui Dumnezeu cu omul**, chiar și în păcatul lui, El Cel fără de păcat. N-a făcut compromis cu păcatul, dar toate năpastele și pierzaniile care au însemnat păcatul pentru om și le-a asumat ca Dumnezeu și le-a biruit și, prin biruința Lui, nouă ne-a făcut cale de mântuire. Deci „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?" reprezintă omul neputincios, care în păcatul lui este – neapărat – și veșnic despărțit de Dumnezeu.

Poate că reprezintă acel moment pe care ni l-a împărtășit Sf. Siluan zicând (parafrazez un pic): „Te vezi în iadul ăsta veșnic? Dracii împrejurul tău în fiecare noapte... 15 ani te-ai luptat în fiecare noapte și nu poți să te scapi de ei! Te rogi și scapi un pic și iarăși revin la tine... Tine-ți mintea în iad, nu încerca să ieși, vezi că nu poți să ieși din el, osândește-te în acest iad, vezi că asta-i realitatea soartei tale ca păcătos, DAR NU DEZNĂDĂJDUI!“ Nu ca interdicție, dar ca făgăduință. Din acest „Nu deznădăjdui!” reiese că el le-a trăit ca pe o făgăduință: **Hai să fac ce mi-a zis și să văd ce face Dumnezeu**. Mărturia lui Siluan: „Am început să fac așa cum mi-a zis Domnul. Mintea mi s-a curățit și Duhul mărturisea în inima mea mântuirea“.

Ce înseamnă „am început”? Lucrarea este a aceluiași Dumnezeu care cu 2000 de ani înainte, când cineva pe cruce i-a zis „Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru Împărăția Ta!“, Hristos îi răspunde „Astăzi vei fi cu Mine...” Începi să faci lucrul dumnezeiesc și vezi că e lucrător. Imediat ceva se întâmplă! Și de multe ori, **cu cât e mai mare criza, cu atât mai mare și răspunsul**.

Măsura suferinței este și măsura încrederii pe care Dumnezeu o are în tine, suflet slab, păcătos, neputincios, dus la limită, dincolo de limită! Iar când zic “dincolo de limită” cred că este și o realitate. Și acest „dincolo” este fiindcă duhovnicia noastră, călătoria noastră din neființa noastră – pe care încă o purtăm cu noi în devenirea noastră – prin asta mergem mai departe, transcendem – în momentele neființei noastre de multe ori – limitele noastre, ne duce Dumnezeu dincolo de limită, dar... **ni se lărgesc limitele**. Și dacă avem răbdare în momentele alea... Și ce răbdare? Zi: „Doamne!" Și dacă nu poți să zici nimic, măcar nu uita că te iubește acel Doamne!

Formula de scăpare ar fi: **asumarea**. Să ne asumam acel moment, în încrederea în acel Dumnezeu care ne iubește. Răspunzând cu încredere la încrederea pe care Dumnezeu ne-o arată ca să ne trateze în felul asta.

Dau un exemplu: se zice ca Lazăr era prietenul lui Hristos. Dar El nu s-a dus să facă ceva ca să îl vindece. L-a lăsat să moară, l-a lăsat patru zile în mormânt, până să se împută (în Cuvântul Evangheliei), adică să înceapă să intre în putrejune, în stricăciune trupul lui. Iar apoi nu din moarte l-a scos, ci din stricăciune!!! Cu cine ar putea face Hristos o așa lucrare decât cu unul care cu adevărat este prietenul lui Hristos? În Lazăr a avut încredere că Lazăr o să poată să ia asupra-și canonul ăsta greu, durerea morții. Cine decât un adevărat prieten, care avea o deplină încredere în Hristos putea să poarte un așa canon pentru a proslăvi pe Dumnezeu prin suferințele lui? Bineînțeles că prieten era Lazar, și mare! Și într-o măsură și TU ești așa, ca Lazăr, în momentul când te simți depășit și dus de aparenta nepăsare lui Dumnezeu față de tine dincolo de limita ta. Nu e nepăsare!; să ai încredere că Cel care te tratează așa, ca pe Lazăr te tratează cu același grad de încredere -pe care o are în tine – cel puțin atâta pe cât dorești tu... Și Dumnezeu să vă dea restul, că restul este răbdare...

FLORII

Vasile Voiculescu

Era o vreme dulce cu aburi pe zăvoaie
Și dangăte de clopot în turlele de fer,
Cântau în prag cucoșii prevestitor a ploaie
Cu gâturile-ntinse spre apele din cer.

Pe măgurile negre cu poalele jilave
Mijea un fir de sate răznite de la drum,
Ieșeau pe brânci din iarnă cătunele buhave
Și își scoteau la soare căciulile de fum.

Departe pe pârloage, băjenărind uitate,
Un pâlc de capre albe îngenunchea umil;
Suind spre grinduri, cârduri de vite-ngândurate
Pășeau ascultătoare de-un câine și-un copil.

O pașnică tristețe punea fără de știre
În orice coș de piepturi un suflet ne-ncăput;
Lumina sta pe uliți, râdea prin cimitire,
Dar se sfia să intre în casele de lut!

Pe Domnul primăverii îl aștepta pământul,
Iisus venea cu iarba. Și sălciile-n vad
Din bumbi de muguri proaspeți își descheiau veștmântul
Și-n cale ploconite I-l așterneau plocad.

am fost fermecat de frumusețea ritualului, a cântărilor. Iar când preotul, un bătrân cu barbă albă și lungă, a ieșit cu Potirul în fața credincioșilor, mi s-a părut că Cerul întreg coborâse acolo.

Apoi am găsit o biserică ortodoxă unde se slujea în franceză și am început să merg la slujbe sâmbătă seara și duminică dimineața. În același timp mi-am căutat un sfătuitor, un preot catolic benedictin. Acesta mi-a spus după o vreme: ***Ascultă, cred că tu ești făcut să fii ortodox!*** Apoi m-a trimis cu o scrisoare la preotul ortodox. În rezumat, scrisese că i-l încredințează pe fiul său duhovnicesc pentru că este făcut să fie ortodox și îl ruga să aibă grijă de mine. Erau cuvinte foarte frumoase și pe mine m-a impresionat mult libertatea sa spirituală. Am devenit ortodox oficial în Duminica Fiului Risipitor.

După câțiva ani am trecut printr-o perioadă de criză. Însă în tot acest timp am mers de mai multe ori în Anglia, la mănăstirea Sf. Ioan Botezătorul din Essex. Acolo era duhovnicul meu, ucenic al Sf. Sofronie. Acela mi-a spus că Dumnezeu vrea să-mi zică ceva în toată această criză. Apoi a făcut mai multă rugăciune. Mi-a spus la urmă că poate ar trebui să încep o mică obște de monahi, de vreme ce fusesem unul. Am vrut să răspund că nu-mi plăceau aventurile, dar am tăcut și m-am dus în camera mea să fac rugăciune.

Părintele meu de la Essex era cel care avea grijă de Sf. Sofronie și când i-a dus medicamentele seara i-a vorbit de mine și de gândul lui ca eu să încep o mănăstire. Atunci Sf. Sofronie a zis: ***Spune-i din partea mea că este imposibil să facă aceasta, dar să o facă totuși!*** M-am dus și eu la dânsul să-l întreb încă o dată dacă să mă apuc sau nu. Și mi-a zis: *Ce vrei să faci? În spatele tău e un zid, înaintea ta este o prăpastie.* Și a izbucnit în râs. Apoi mi-a zis: *Sari peste ea și mergi mai departe*!

Și așa am făcut... Am găsit această fermă veche din Vestul Franței. Grajdurile ridicate în secolul al XIX-lea au fost recondiționate și am construit mansarde pentru maicile mănăstirii, căci am urmat modelul obștilor duble de la Essex, într-o parte a mănăstirii viețuind câteva maici, iar în cealaltă 3 monahi. Împreună cu ei este și stăreția și chilia mea, precum și o sală de reuniuni frățești, unde ne strângem pentru a împărtăși cuvinte de folos.

În curte am adus din pădure trei puieți de mesteacăn care au prins rădăcini pe măsură ce și obștea aceasta a prins rădăcini duhovnicești. Monahii au venit dintr-un mediu intelectual și fiecare a trebuit să învețe să facă diverse munci agricole, ceea ce era cu totul nou pentru ei. Însă ascultarea a fost cea care i-a ajutat mereu. Cei doi stâlpi ai mănăstirii sunt cele două clădiri așezate una lângă alta: Biserica, unde ne hrănim sufletul și trapeza, unde hrănim trupul învățând ascultarea și continuând rugăciunea începută la slujbe, prin neîncetata pomenire a numelui lui Iisus. Sf. Siluan ne-a învățat să pregătim mâncarea ca pentru copiii lui Dumnezeu și așa ne silim. Iar Sf. Sofronie ne spunea că după chipul grijii cu care pregătim Sf. Liturghie trebuie să pregătim și masa pentru frații noștri.

Într-una din pivnițele fostei ferme am făcut un Paraclis (*foto*), în care iconostasul urmează vechea arhitectură (simplu și fără înălțime) din primele veacuri. Tot aici avem mai multe racle cu moaște foarte dragi nouă: o bucată din osul Sf. Siluan și altele mai mici ale Sf. Martin de Tours (foarte iubit în Franța) și Sf. Gene-vieva.

Dacă vorbim de Sf. Siluan, trebuie să spun că înainte de a purcede la începerea acestei obști, m-am dus iar la Sf. Sofronie și l-am întrebat dacă blagoslovește să-l luăm ca ocrotitor al mănăstirii pe Sf. Siluan. El nu mi-a zis nimic. L-am întrebat încă o dată și încă o dată. Tot niciun răspuns. Apoi am mai vorbit de altele și la finalul discuției, i-am spus: *nu mi-ați răspuns legat de ocrotitorul mănăstirii*. Atunci Sf. Sofronie m-a îmbrățișat și mi-a spus că are toată bucuria să ne dea un asemenea ocrotitor. Și de atunci am simțit că Sf. Siluan ne ține îmbrățișați.

> **“ Sufletul, când se roagă pentru lume, știe mai bine, fără ziare, cum suferă întreg pământul, știe și care sunt nevoile oamenilor, și îl doare pentru ei. Rugăciunea curăță mintea și ea vede mai bine totul.**
>
> *SF. SILUAN ATHONITUL*

Ortodoxia în lume

Când imposibilul DEVINE CU PUTINȚĂ

__Părintele Simeon Cossac__ este __stareţul mănăstirii Sf. Siluan din Franța__ (în apropiere de Tours). A avut bucuria să-l cunoască şi să stea de multe ori de vorbă cu Sf. Sofronie de la Essex. Este francez, la fel ca şi majoritatea celor care se află sub ascultarea sa. Cum au ajuns la Ortodoxie ne spune mai jos.

Drumul monahal începe ca o călătorie în necunoscut. Nu ştii mare lucru. Aşa am început şi noi, comunitatea noastră, într-o clădire mică, şi eram doar 3 frați. Acum suntem 12 şi extinderea materială a urmat firesc celei duhovniceşti, nicidecum invers.

Ulterior am adăugat o poartă la intrare, pentru a delimita spaţiul mănăstirii de lumea aceasta, dar pe care am lăsat-o doar ca ziduri, fără uşi propriu-zise, pentru a îmbia pe tot cel ce vrea să vină la Dumnezeu. Deasupra intrării am pus icoana Sf. Siluan, pentru că este ocrotitorul nostru, dar şi pentru a-i întâmpina pe toţi cei care intră, binecuvântându-i cu rugăciunile sale.

Am căutat un loc şi am găsit această fermă părăsită şi într-un stadiu avansat de degradare. Şi am început să lucrăm cum am putut...

Eu m-am născut într-o familie franceză catolică, dar nu neapărat practicantă. Însă părinţii m-au trimis de mic la o şcoală creştină. De la 3-4 ani răspundeam la întrebarea „ce vrei să fii când vei fi mare?", *voi fi preot*. Pentru copilul de atunci a fi preot însemna să fi omul cel mai aproape de Dumnezeu. Pe atunci nu ştiam că există mănăstiri. Am cântat în corul bisericii, iar pe când aveam 10 ani ne-au dus într-o excursie în Spania. Acolo am văzut prima mănăstire – era cisterciană. Am aflat şi ce înseamnă monah: să iubeşti rugăciunea, retragerea din lume, tăcerea şi am înţeles că este mai mult decât un preot şi că aceasta vreau eu să fac în viaţă.

Am intrat ca novice (cum zic catolicii) într-o mănăstire, iar ei m-au trimis la o şcoală de teologie unde am studiat doctrina catolică. Fericitul Augustin mi s-a părut că prea despică firul în patru în ce priveşte Sf. Treime, Care e o mare taină. Am avut discuţii aprinse cu profesorul meu de dogmatică. El însă mi-a recomandat să citesc o carte care nu era în programă: *Tratatul de Teologie Mistică a Bisericii Răsăritului*, al lui Vladimir Lossky (un ortodox!). Am luat cartea şi citind-o, m-am simţit ca peştele în apă despre tot ce aflam acolo. Apoi am luat la rând Sf. Părinţi de care se vorbea acolo: Sf. Ioan Gură de Aur, Sf. Vasile cel mare şi mi-au plăcut foarte mult.

Pe de altă parte, de la bunicul meu moştenisem latura artistică, iar descoperirea icoanelor ortodoxe în acea perioadă a însemnat pentru mine fireasca întrepătrundere dintre spiritualitate şi artă. Am înţeles că icoana este arta desăvârşită. Însă regulile mănăstirii cisterciene erau limitative pentru dorinţele mele tot mai mari. Îndrumătorul meu spiritual şi-a dat seama că sunt într-un impas şi m-a sfătuit să-mi iau un an sabatic, de pauză, adică să merg la Paris şi să stau un an, căutând să văd ce trebuie să fac mai departe.

Am făcut aşa cum mi-a zis şi primul lucru a fost să trec de teoria ortodoxă şi să văd cum arată Ortodoxia dincolo de cărţi. Am intrat în prima biserică. Era rusă. Bineînţeles că nu am priceput nimic din slujbă, dar

> **Un om mai sfânt şi mai bun decât dânsul n-a mai ţinut în mâini cârjă de episcop român.**
>
> *Nicolae Iorga*

Oamenii lui Dumnezeu

MITROPOLITUL VENIAMIN COSTACHI
sau Biserica reînviată a Moldovei (1)

Vrednic urmaş al Sfinţilor Varlaam şi Dosoftei, mitropolitul Veniamin Costachi este icoana adevăratului păstor de suflete şi cârmuitor bisericesc. A fost unanim apreciat de contemporani, iar amintirea sa a rămas mereu vie în conştiinţa urmaşilor. Bursierul său la Kiev, viitorul arhiereu Filaret Scriban, scria: „Moldova a avut în cele politice un domn mare, pe Ştefan Vodă, iar în cele bisericeşti, un mitropolit mare, pe Veniamin Costachi".

Vasile Costachi s-a născut la 20 decembrie 1768, în satul Roşieşti (ţinutul Fălciului). El era originar, prin tatăl său Grigorie Costachi, dintr-o familie de boieri moldoveni, un strămoş al său fiind vornicul Boldur, unul din sfetnicii lui Ştefan cel Mare. Prin mama sa, Maria, născută Cantacuzino, provenea din vechea familie a Cantacuzinilor. Dintre cei 4 fraţi ai viitorului mitropolit 3 au îmbrăţişat viaţa călugărească, cea mai cunoscută fiind sora sa, Elena (după primirea schimei mari Elisabeta) , fostă stareţă la mănăstirea Socola, apoi, timp de 30 de ani, la Agapia.

Vasile a studiat la Şcoala grecească de la Mănăstirea Sfinţii Trei Ierarhi. La vârsta de 15 ani este luat de Episcopul Iacob Stamati ca ucenic la Episcopia Huşilor. După un an, în 1784, este călugărit cu numele de Veniamin. În 1789 este numit egumen la Mănăstirea „Sfântul Spiridon" din Iaşi, iar în 1792 este ales episcop la Huşi, fiind pe atunci în vârstă de numai 23 de ani şi jumătate, iar în 1796 este mutat în scaunul de la Roman. La 18 martie 1803 a fost ales în scaunul vacant de mitropolit al Moldovei şi Sucevei, deşi abia trecuse de 34 de ani.

Putem distinge mai multe aspecte din bogata activitate a lui Veniamin Costachi, desfăşurată ca întâistătător al Bisericii din Moldova timp de

aproape patru decenii (cu două întreruperi, prima între anii 1808-1812, iar a doua între 1821-1823).

Ctitor şi îndrumător al şcolilor naţionale

Mitropolitul Veniamin a fost supranumit „luminătorul Moldovei" datorită susţinerii pe care a acordat-o învăţământului şi culturii din Moldova. El a fost ctitor şi îndrumător al şcolilor naţionale, înfiinţând la 1 septembrie 1803 un seminar la Socola, iar mai târziu Academia Mihăileană de la Iaşi. Pentru maicile mutate de la Socola la Agapia înfiinţează la 26 iulie 1803 o şcoală de fete în limbile greacă şi română.

În octombrie 1805, mitropolitul Veniamin a înfiinţat o Şcoală de cântăreţi bisericeşti la Iaşi, aducând la conducerea ei pe „chir Petru protopsaltul bisericii cei mari" a Patriarhiei din Constantinopol (numit şi Petru Lampadarie), la care s-au adăugat apoi alţi renumiţi dascăli de psaltichie.

Pentru că urmărea cu ardoare **introducerea limbii române în învăţământul din Moldova**, în toamna anului 1824 deschide la Mănăstirea Sfinţii Trei Ierarhi o şcoală începătoare (elementară) în limba naţională. În toamna anului 1834, mitropolitul Veniamin şi Gheorghe Asachi au reuşit să înfiinţeze la Iaşi prima şcoală publică pentru „fetele orăşenilor", cu 70 de eleve, iar în 1841, au deschis la Iaşi prima şcoală „de arte şi meşteşuguri" din Moldova. La 27 decembrie 1816, cu binecuvântarea şi în prezenţa sa, a avut loc **prima reprezentaţie teatrală cultă**, la Iaşi. A avut parte de încurajarea şi ocrotirea sa şi **prima gazetă** din Moldova, Albina românească a lui Gheorghe Asachi (1829-1858).

Mitropolitul Veniamin Costachi - în calitatea sa de conducător al învăţământului public din Moldova - a adus o **contribuţie** efectivă **la organizarea şcolilor şi la renaşterea culturii naţionale în Moldova**. Opera de pionierat a mitropolitului Veniamin şi a marelui cărturar Gheorghe Asachi a însemnat începutul unei noi epoci în istoria culturii româneşti.

Activitatea culturală-editorială

Mitropolitul Veniamin a simţit mai mult ca oricine lipsa cărţilor nu numai pentru şcolile pe care le-a înfiinţat, ci pentru întreaga suflare românească. Pentru a înlătura această deficienţă, el a refăcut vechea tipografie a Mitropoliei şi a înfiinţat una nouă la Mănăstirea Neamţ, în 1807. În aceste **două tipografii** au apărut zeci de lucrări, fie traduse de el, fie ale altora, tipărite sub îndrumarea sau cheltuiala sa. În ce priveşte literatura teologică, mitropolitul Veniamin a acordat o atenţie deosebită **traducerilor din Sfinţii Părinţi**, din scriitorii postpatristici şi din literatura teologică modernă. (*va urma*)

I.G.

ÎMBIERI

la canoanele Săptămânii celei Mari

Sf. Nicodim Aghioritul

După cum am fost îndemnați să citim și să căutăm a înțelege Canonul cel Mare al Sf. Andrei Criteanul, iată că ne stă în față un nou îndemn, pentru Săptămâna Patimilor. Sf. Nicodim doar ne deschide apetitul pentru frumusețea cântărilor. Urmează să ne ostenim și la înțelegerea lor.

Prin Canoanele Săptămânii celei Mari s-ar putea spune că urmează să trecem de la o simplă cântare la însăși Cântarea Cântărilor; că ne-am muta dintr-un simplu altar în partea cea mai adâncă a altarului, în Sfânta Sfintelor, și dintr-un oarecare cer – primul sau al doilea – la însuși cel mai înalt Cer.

Sau, pentru a folosi un alt termen de comparație, urmează să ne mutăm de la glasurile îngerești și heruvimice la înseși cuvintele lui Dumnezeu. Cine nu ar vrea să asculte cu plăcere și desfătare cuvântul lui Dumnezeu? Sau, mai bine zis, cine nu ar vrea să i se îndulcească cu asemenea cuvinte glasul cugetului, astfel încât să strige cu Proorocul David: „Cât sunt de dulci limbii mele cuvintele Tale, mai mult decât mierea în gura mea!”.

Îmbelșugată este zicerea Sfântului Cosma din canoanele Buneivestiri și ale Întâmpinării Domnului pe care le-a alcătuit! Însă cele din Săptămâna Mare, chiar dacă unele alcătuite doar din 2 sau 3 cântări, par a urma o altă armonie, mai dumnezeiască și mai duhovnicească. Ai putea spune că în canoanele anterioare grăiește Cosma dimpreună cu Duhul Sfânt, pe când în privința canoanelor Săptămânii Mari grăiește mai degrabă Însuși Duhul Sfânt împreună cu Cosma.

A cânta o Cântare a Cântărilor se cuvine numai preaînțeleptului Solomon și nu nouă, celor neînțelepți și neînvățați. La fel, a intra în Sfânta Sfintelor se cuvine celor curați și sfințiți, iar nu nouă, celor necurați. De asemenea, a fi răpit până la al treilea cer e cuvenit numai marelui Pavel și minții sale înalte, nu nouă, celor pământești și îngreuiați, care ne prăbușim în adâncul cel mai de jos al păcatelor.

Numai că, deși strădania ne este peste puteri, voim a cuteza, întăriți de rugăciunile lor.

La canoanele acestea, voind să le arate mai de cinste decât alte cântări, Sf. Cosma le-a înțesat cu ziceri ale Evangheliilor, iar nu din Vechiul Testament și profeți, pentru că și Săptămâna aceasta Mare se află în chip regesc deasupra tuturor celorlalte săptămâni ale anului, după cum și Noul Testament depășește la toate măsurile împărătești zicerile celui vechi.

Iar în ce privește Canonul Sâmbetei celei Mari, primele patru cântări au fost alcătuite de același Cosma, iar următoarele patru, de episcopul Marcu de Idroun. Acesta nu era cu nimic mai prejos decât primul, așa încât alăturate, toate opt par opera unui singur autor. Însă Marcu a făcut acest lucru și pentru faptul că Sâmbăta cea Mare are parte de o Liturghie întinsă, căreia i se potrivea un canon pe măsură, iar nu unele scurte, ca în celelalte zile. Iar Stihul pe care l-a așezat la început „Și astăzi laud Sâmbăta cea Mare” vine tocmai în completarea celor alcătuite de Cosma pentru celelalte zile, în care spunea „Eu cânt Lunea cea Mare...”. Iar Marcu a pus un „și” , ca împreună alcătuitor și cântător cu Cosma a acestui canon. Tradiția spune că melosul și irmoasele canonului au fost scrise de o femeie înțeleaptă și feciorelnică, pe numea Casiana.

ÎN LOC DE ARGUMENT:

Textul acesta a țâșnit din mine după multă-multă autoanaliză... După ce mulți m-au tot întrebat dacă „îmi place", dacă „m-am obișnuit" la Apateu, dacă mi-e dor de viața la oraș sau de străinătate, dacă mi-e greu sau dacă mă bucur, dacă mă ofilesc sau dacă îmi găsesc rostul, dacă mă plafonez sau dacă mă redescopăr, dacă mă cuprinde nostalgia sau mai degrabă recunoștința. Și tot încercând să(-mi) răspund, am scris... și parcă m-am liniștit!

REFLECȚII DE BUNAVESTIRE

Dana-Genevieva

Iubesc *munții, ciocolata, cărțile, hainele fistichii, filmele bune, muzica folk, lalelele galbene, plimbările, natura, culorile vii, bibliotecile, glumele deștepte, calmul mamei, prietenele mele, libertatea, entuziasmul, bucuriile mici... și sufletul de Paști.*

Sau cel puțin îmi aduc aminte că le iubesc... asta atunci când mă întreb ce-oi mai fi iubit pe când nu aveam tihna din brațele soțului, zbenguiala din ochii fetiței și mirosul de bebe al băiețelului care să-mi țină inima ocupată.

M-am schimbat eu oare așa de tare de atunci încoace?

Doar continui și astăzi să le iubesc pe toate:

- munții pe care-i văd în depărtare,
- ciocolata mâncată pe ascuns,
- cărțile pentru copii,
- hainele care-mi mai vin,
- filmele neîntrerupte,
- chităreala în familie,
- florile primite de la elevi,
- plimbările cu tricicleta și căruciorul,
- natura sinonimă cu agricultura,
- planurile noastre colorate viu,
- camera-bibliotecă,
- autoironia,
- înțelepciunea lui buni,
- prieteniile de dincolo de timp și spațiu,
- răgazul,
- nevoia de a o lua mereu de la capăt,
- bucuria...
- și Paștile sufletului meu.

S-au schimbat lucrurile atât de mult? Desigur. M-am schimbat și eu odată cu ele? Nicidecum, îmi spun... doar am devenit.

> **“ Femeile sunt ca florile: toate sunt frumoase, dar fiecare în felul ei. Bărbatul trebuie să se plece să o ia - adică să-i arate eleganță, prețuire. Atunci floarea își arată și mirosul, și calitățile ascunse, pentru că tu ai știut să răscolești adâncurile și ai făcut din ea ceea ce nu știa ea că este.**
>
> *PĂRINTELE ARSENIE PAPACIOC*